

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та менеджменту

Кафедра суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

 Олександр ОПАЛОВ

« 31 » серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»**

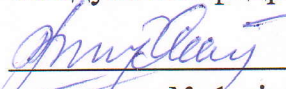
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм і рекреація»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Туризм»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Житомир – 2023

Розробник: Суліменко Олександр, к. і. н., доцент кафедри суспільних наук

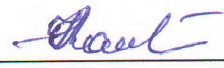
УХВАЛЕНО

Завідувач кафедри суспільних наук

 Володимир МУЛЯР
протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Туризм»

 Наталія ВАЛІНКЕВИЧ
«28» серпня 2023 р.

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – це підготовка професіоналів не лише з глибокими спеціальними знаннями, а з високими громадянськими і національно-патріотичними якостями, з новим історичним мисленням та культурними орієнтирами; це формування історичної свідомості молодих громадян, їх виховання на кращих зразках історії та культури. Така мета передбачає об'єктивне, на основі сучасних методологічних позицій, висвітлення пройденого українським народом історичного шляху, засвоєння його культурних традицій.

1. Обсяг навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 5,0	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальні завдання не передбачені		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,2 самостійна робота студента – 6,3	Освітній ступінь: бакалавр	24 год.	-
		Практичні	
		26 год.	-
		Самостійна робота	
		100 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю:			
Екзамен			

3. Передумови для вивчення дисципліни

Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни.

Студент повинен знати:

- найважливіші події історії України;
- основні явища української історії та культури;
- суть історичних і культурних процесів, що відбувалися в минулому й відбуваються нині в Україні.

Студент повинен вміти:

- самостійно опрацьовувати навчальну літературу;
- відтворити засвоєну інформацію;
- аналізувати й узагальнювати опрацьований матеріал.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Результат навчання
PH14	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.
PH16	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
PH17	Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
PH26	Розробляти та формувати екологічний стиль мислення і екологічну культуру на основі краєзнавчого підходу.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із компетентностями

Компетентності	Програмні результати навчання			
	PH 14	PH 16	PH 17	PH26
ЗК02	+	+		+
ЗК03		+	+	+
ЗК07	+			

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль	
		Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,5	24	12
Практичні заняття	1,0	26	26
Самостійна робота	0,1	100	10
Модульна контрольна робота*	12	1	12
Разом:		-	60

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
РН14, РН26	Лк 1-10, Пр 1-10, СР (ЗМ1, ЗМ2)	14	24
РН16, РН17	Пр 1-10, СР (ЗМ1, ЗМ2)	10	16
РН26, РН16	МКР, Лк 1-10, Пр 1-10, СР (ЗМ1, ЗМ2)	12	20
Разом:		36	60

**Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни. Виконання практичних/ контрольних/ індивідуальних завдань значно формалізовано: відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестування. Екзаменаційні тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, причинно-наслідкових зв'язків між історичними подіями, процесами, явищами. Тестові питання дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Змістовий модуль 1. Розвиток українських земель від найдавніших часів до XIX століття.

Тема 1 (Т1). Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Культура княжої доби.

Тема 2 (Т2). Українські землі у XIV – XVI ст.

Тема 3 (Т3). Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Тема 4 (Т4). Україна в др. пол. XVII – у XVIII ст.

Тема 5 (Т5). Суспільно-політичний, економічний та культурний розвиток України у XIX ст.

Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Україна у XX - на початку XXI століття

Тема 6 (Т6). Україна на початку XX ст. Національна революція в Україні.

Тема 7 (Т7). Україна у міжвоєнний період.

Тема 8 (Т8). Україна в роки Другої світової війни та післявоєнної відбудови.

Тема 9 (Т9). Соціально-політичний, економічний та культурний розвиток України у др. пол. XX ст.

Тема 10 (Т10). Україна у кінці XX – на поч. XXI ст.

9. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. Історія та культура України				
<i>Змістовний модуль 1. Розвиток українських земель від найдавніших часів до XIX століття</i>				
1	Т1	Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Культура княжої доби	2	-
2	Т2	Українські землі у XIV – XVI ст.	2	-
3	Т3	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.	2	-
4	Т4	Україна в др. пол. XVII – у XVIII ст.	2	-
5	Т5	Суспільно-політичний, економічний та культурний розвиток України у XIX ст.	2	-
<i>Всього за ЗМ 1</i>			10	-
<i>Змістовний модуль 2. Україна у XX - на початку XXI століття</i>				
6	Т6	Україна на початку XX ст. Національна революція в Україні	4	-
7	Т7	Україна у міжвоєнний період	2	-
8	Т8	Україна в роки Другої світової війни.	2	-
9	Т9	Суспільно-політичний, економічний та культурний розвиток України у др. пол. XX ст.	2	-
10	Т10	Україна у кінці XX – на поч. XXI ст.	4	-
<i>Всього за ЗМ 2</i>			14	-
Разом:			24	-

10. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. Історія та культура України				
<i>Змістовний модуль 1. Розвиток українських земель від найдавніших часів до XIX століття</i>				
1	T1	Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Культура княжої доби	2	-
2	T2	Українські землі у XIV – XVI ст.	4	-
3	T3	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.	2	-
4	T4	Україна в др. пол. XVII – у XVIII ст.	2	-
5	T5	Суспільно-політичний, економічний та культурний розвиток України у XIX ст.	4	-
<i>Всього за ЗМ 1</i>			14	-
<i>Змістовний модуль 2. Україна у XX - на початку XXI століття</i>				
6	T6	Україна на початку XX ст. Національна революція в Україні	2	-
7	T7	Україна у міжвоєнний період	2	-
8	T8	Україна в роки Другої світової війни	2	-
9	T9	Соціально-політичний, економічний та культурний розвиток України у 50-80-х рр. XX ст.	2	-
10	T10	Україна у кінці XX – на поч. XXI ст.	4	-
<i>Всього за ЗМ 2</i>			12	-
Разом:			26	-

11. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. Історія та культура України				
<i>Змістовний модуль 1. Розвиток українських земель від найдавніших часів до XIX століття</i>				
1	T1	Етапи розвитку первісного суспільства. Проблема походження слов'ян в історіографії. Концепції походження держави Київська Русь та їх оцінка в сучасній історіографії. Суспільно-політичний лад, соціальна структура та економічний розвиток Київської Русі і Галицько-Волинської держави. Культура Київської Русі.	8	-
2	T2	Становище православної церкви. Діяльність братств. Виникнення козацтва та його розвиток. Запорозька Січ. Козацько-селянські повстання кін. XVI - поч. XVII ст.	8	-
3	T3	Проблема визначення характеру та хронологічних меж національно-визвольної війни в історіографії. Оцінка діяльності Б. Хмельницького.	4	-
4	T4	Поділ України між Російським царством і Річчю Посполитою. Лівобережні та Правобережні гетьмани України. Участь України у Північній війні. Антиукраїнська політика Петра I. Конституція П. Орлика.	6	-

		Становище Правобережної України під владою Польщі. Гайдамацький рух. Коліївщина. Поділи Речі Посполитої. Культура України XVIII ст.		
5	T5	Україна у складі Російської та Австрійської імперій: адміністративно-територіальний поділ. Декабристи і Україна. Занепад феодально-кріпосницької системи та зародження буржуазно-ринкових відносин у п. п. XIX ст. Економічний розвиток українських земель у др. пол. XIX ст. Культура України XIX ст.	10	-
<i>Всього за ЗМ 1</i>			36	-
<i>Змістовний модуль 2. Україна у XX - на початку XXI століття</i>				
6	T6	Українські політичні партії початку XX ст. Революція 1905-1907рр. в Україні. Столипінська аграрна реформа. Україна у Першій світовій війні. УНР і ЗУНР: проблема соборності України. Політика радянської влади в Україні у 1919-1920 рр.	12	-
7	T7	Українізація і культурний сплеск в Україні та причини їх згорання. НЕП: суть, методи та особливості здійснення. Причини та наслідки колективізації українського села. Голодомор 1932-1933 рр. Масові репресії.	12	-
8	T8	Напад Німеччини на СРСР. Бойові дії в Україні у 1941-1944 рр. Радянське підпілля та партизанський рух. Діяльність ОУН-УПА. Україна на міжнародній арені після Другої світової війни. Культура України в 40-50-х рр. XX ст.	12	-
9	T9	Соціальні програми Хрущова. Шістдесятники. Наростання кризових явищ в соціально-економічному розвитку др. пол. 60-80-х рр. Дисидентський та правозахисний рух. Екологічні проблеми. Пошук виходу з економічної кризи в др. пол. 80-х рр. Активізація суспільно-політичного життя.	14	-
10	T10	Суспільно-політичні рухи та політичні партії в Україні. Проблеми розвитку національної економіки. Соціальна політика. Проблема розподілу влади між її гілками, між центром і регіонами. Зовнішня політика України: основні напрямки та стратегія розвитку. Міжнародне визнання незалежної України. Проблеми розвитку української національної культури. Україна на початку XX ст.	14	-
<i>Всього за ЗМ 2</i>			64	-
Разом:			100	-

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в лекційних аудиторіях. Обладнання лекційних аудиторій мультимедійними засобами з можливістю використання презентацій є бажаним. Практичні заняття проводяться в аудиторіях для практичних занять з використанням ілюстративних матеріалів, тематичних схем і таблиць, першоджерел.

13. Рекомендовані джерела інформації

а) основна

1. Бойко О.Д. Історія України: підручник. 8-е вид. К.: ВЦ «Академія», 2021. 640 с.
2. Греченко В. А. Історія та культура України: Підручник. Харків: ХНУВС, 2017. 470 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної нації XIX–XX століття. К.: Генеза, 2019. 656 с.
4. Історія і культура України: електрон. Підручник. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. Д.: ДНУ ім. Олеса Гончара, 2016. 206 с.
5. Історія та культура України: Навчальний посібник / Романюк Н.Й., Махорін Г.Л., Суліменко О.Г., Марченко С. Д. Житомир: Поліський національний університет, 2023. 211 с.
6. Історія та культура України: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. Ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 480 с.
7. Історія України: Навч. посіб. / З. М. Комаринська. Львів: «Магнолія», 2021. 451 с.
8. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. К.: Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
9. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 731 с.
10. Неоголошена війна. Невідомі факти і хроніки АТО / кол. авт. О. Каліновська, О. Криштопа та ін. Харків: КСД, 2016. 512 с.
11. Світлична В.В. Історія України: Навч. посібн. К.: Каравела, 2019. 360 с.
12. Суліменко О. Г., Мельничук І. А. Господарське та культурне життя чехів-переселенців Волинської губернії в кінці XIX на початку XX ст. *Етнічна історія народів Європи*. Зб. наук. праць. Вип. 60. К.: Вид-во КНУ ім. Т. Шевченка, 2020. С. 35-43.
13. Суліменко О. Г., Мельничук І. А. Релігійні вірування німців-колоністів Волинської губернії в XIX – на початку XX ст. *Етнічна історія народів Європи*: зб. наук. праць. Вип. 57. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2019. С. 44–48.
14. Суліменко О.Г., Мельничук І. А. Трагічна доля німців Житомирщини у 20-х – середині 30-х рр. XX ст. *Гілея: науковий вісник*: зб. наук. праць. Вип. 131. К.: Вид-во «Гілея», 2018. С.60–63.
15. Суліменко О.Г., Сініцький А.Ц., Мельничук І.А. Історія України: навч.-метод. Посіб. Житомир, 2014. 418 с.

б) додаткова:

1. Аркас М. Історія України–Русі. Л.: Наш формат. 2020. 436 с.
2. Історія та культура України: навч. посіб. / уклад. Дедурін Г.Г., Іванов С.Ю., Чорний І. В. Харків: ХНУВС, 2017. 108 с.
3. Історія української культури: Курс лекцій / Л. В. Анучина, О. В. Бурлака, О. А. Лисенко та ін. - Х.: Вид-во «ФІНН», 2010. 408 с.
4. Кралюк П. Історія України «Без брому». Розвиток державності на українських землях. Харків: Фоліо, 2020. 424 с.
5. Литвин В.М. Історія України: підручник. К., Вид-во «Наукова думка» НАН України, 2011. 839 с.
6. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: Неупереджений погляд. Харків, 2010. 592 с.
7. Хома І. Я. Історія української культури. К.: Кондор, 2017. 356 с.
8. Шейко В. М., Тишевська К. Г. Історія української культури: Навч. посіб. К.: Кондор, 2010. 264 с.

в) Інформаційні ресурси

1. <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU>
2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки ПНУ. Інституційний репозитарій ПНУ. URL: <http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/>
3. Електронна бібліотека «Культура України». <http://elib.nplu.org/>
4. Офіційний сайт Інституту історії НАН України. Режим доступу: <http://www.history.org.ua>